

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nauk za minoritete.

„Süden“ prijavlja času primeren članek, v katerem pravi:

Ali živimo res še v dobi tistega parlamentarizma, h čigar kardinalnim načelom spada tudi ta, da v zakonodajstvu odločuje volja večine prebivalstva, in da se ji mora pokoravati manjšina? V kolikor se to vprašanje na Avstrijo nanaša, bi je skoro zanikali. Vsled slabosti naših vlad prišli smo srečno tako daleč, da v nas ne vlada situaciji večina, ampak manjšina. Tako v avstrijskem kakor v ogerskem drž. zboru je znatna večina, ki je pripravljena, oziroma je bila pripravljena podpirati Thunovo, oziroma Banffyjevo ministerstvo. Ta imponantna večina je bila tudi grofu Badenju na razpolaganje, pomagala mu je do nekaterih važnih parlamentarnih zmag, bila je s politiko grofa Badenja v obče zadovoljna, a vzlic temu se je ta minister moral umakniti s svojega mesta; padel je, dasi mu je v narodnih vprašanjih nasprotovala le tretjina izvoljenih zastopnikov ljudstva.

Tista večina, na katero se je opiral grof Baden, je tudi grofu Thunu na razpolaganje. Pripravljena je, pospeševati vse njegove akcije, katere soglašajo z adresnim načrtom grofa Dzieduszyckega. Zastopniki vseh avstrijskih narodov, ki so se združili v tej večini, posvedočajo, da v tem načrtu izrečena načela in terjatve niso samo primerne skupnemu interesu monarhije, nego da so tudi primerne posebnim potrebam posamičnih narodov. Vzlic temu zamore nekoliko zastopnikov Nemcev — ki povrh večinoma pripadajo strankam, katere so se pri volitvah iz V. kurije morale prepričati, da v širših slojih prebivalstva nimajo nobene zaslombe več — že več let zadrževati naš parlamentarni stoj in preprečevati izvršitev sklepov in reform, katere zahteva jako določno in jasno izrečena volja večine poslancev in volilcev. To gotovo ne odgovarja temeljnim principom parlamentarizma.

Na Ogerskem je imelo Banffyjevo ministerstvo proti sebi opozicijo, ki je bila po številu še slabejša, kakor avstrijska in imelo je tudi za seboj krepko večino, ka-

tera je — ali opravičeno ali ne, tega ne bomo preiskovali — opetovano in na prepričevalen način izrazila, da zaupa in da hoče biti zvesta kabinetu in osebi ministerskega predsednika in da je pripravljena ministerstvo tudi še nadalje podpirati. Vzlic temu je moralo ministerstvo odstopiti in se umakniti kabinetu, katero bazira svoje stališče na kompromis z opozicijo.

Razvoj naših notranjepolitičnih razmer torej niti tostran niti onstran Litve ne odgovarja temeljnim zakonom parlamentarizma. Manjšine vsiljujejo večinam svojo voljo in one vladajo, ne pa tisti, katerim gre vlada po njihovem številu.

To so prav presenetljivi pojavi, iz katerih pa se je treba učiti na korist našemu narodu. Ako vidimo, da se volja manjšine na odločilnem mestu v Avstriji respektira, da zna le s potrebno energijo in vztrajnostjo obračati nase pozornost, zamoremo to tudi mikot manjšina v gotovih deželnih zbora, tako v Avstriji kakor na Ogerskem izsiliti. Pot, katero nasvetujemo, da naj se nastopi, morda ni povsem korektna, ali če v Avstriji ne puste veljati, da je volja večine odločilna gonilna sila našega državnega stroja, potem ni nikomur zameriti, ako se uči od zaničevalca parlamentarnega principa, in ako tiste uspehe, katerih ni dosegel kot stranka večine, skuša doseči s tem, da rabi brez obzira ona sredstva, vsled katerih so nasprotniki postali gospodarji situacije.

V Ljubljani, 3. marca.

K položaju.

„Pester Lloyd“ pišejo z Dunaja: Sprava mej Nemci in Čehi se mora — naj se reče kar se hoče — doseči, ker je neizogibna. Avstrija ne more in ne sme tritati svojih močij v znotranjem boju ter se večno pričakati o tem, ali sme odvetnik dr. Hliniak v Liberecu češko pledirati ali ne. Za odločilne kroge v Avstriji sta samo dve poti: državni prevrat ali sprava. S § 14. in brez parlamenta se dandanes za

daljšo dobo ne more vladati. Že leta 1872. je rekel grof Taaffe v zbornici: „Gotovo je komednejše vladati brez parlamenta. Toda, gospodje, vlada na to ne sme misliti. Kajti če bi ministri na to mislili, hoteli bi napraviti državni prevrat, in prosim vas, ali sem jaz tak, kakor bi hotel državni prevrat?“ Tudi grof Thun ni tak prekucah, da, smelo rečemo, da bi tega, če bi tudi hotel po receptu dra. Kramarja „rezati v meso“, višja volja nedovolila. Ostane torej le še sprava, kateri sledi delovanje parlamenta. Ali bodo Nemci izrečno v ta namen formulirali svoje nacionalnopolitične zahteve ali ne, — ali bo grof Thun ali kako neutralno uradniško ministerstvo vzelo v roke in vodilo vso akcijo, — ali bodo dali sami Čehi s svojo spravoljubnostjo v deželni zbor položaju drugačno lice, je v bistvu, t. j. z državnega stališča, povsem irelevantno. Državni interesi Avstrije odločno zahtevajo, da se neha prepri in boj iz političnih, kulturnih in gospodarskih vzrokov. — Torej sprava na vsak način in za vsako ceno! Čehi so se pokazali že tolikokrat spravoljubne, ponudili so že desetokrat svojo roko v sklenitev miru, — zaman. Nemci sprave nočejo, nego hočejo biti gospodje.

„Proč od Rima!“

Iz Berlina se javlja: Tu je imela berlinska podružnica evangelijske zveze svojo skupščino. Na dnevnem redu je bila točka: „Die Uebertrittsbewegung in Oesterreich“. Vsi govorniki, profesorji in duhovniki, so pozdravljali to gobje z živahno simpatijo ter so bili jedini v tem, da se ponuja ondi evangelijski zvezi plodno polje. Župnik Bräunlich iz Halle, ki je dogodke v Avstriji sam natančno študiral, je poročal, da nastopa gibanje že z markantnimi smotri. En sam evangelijski župnik je sprejel v poslednjih dneh 2300 katolikov in za vsakim teh stoji cela družina. Govornik je na to prečital pismo nekega katoliškega duhovnika, ki je tudi prestopil k protestantom. Pri evangelijski zvezi dohajajo večja darila, tako za imenovanega duhovnika 20.000 mark, od neke dame na Saksonskem 1000 mark. Skupščina je sklenila po časopisih

nabirati podpore za prestopivše katoličane ter je na shodu sama nabrala 12.000 mark.

Razmere mej Črnogoro in Srbijo
postajajo baje čimdalje slabše. Iz Dubrovnika se poroča „Agr. Tagblattu“: Odpotovanje srbskega zastopnika, obristajntanta Mašina, s Cetinja, se smatra sedaj tudi na cetinjskem dvoru za znak, da se hočejo v Belemgradu odreči prijateljstvu s Črnogoro. Črnogorci trdijo, da so napetosti krivi Srbi ter zagotavljajo, da se ni s črnogorske strani ničesar zgodilo, kar bi moglo Srbe žaliti. Srbi pa s svoje strani zatrjujejo, da jih žali cetinjsko časopisje, ter da dela knez Nikola na propast sedanje srbske dinastije, da bi postal potem sam kralj Velike Srbije.

Napetost v Makedoniji.

Turčija namerava razorožiti krščanske prebivalce Makedonije in Albanije, torej Bolgare, Srbe, Grke in Kucovlahe in tudi krščanske Albance. Ako ima Turčija res tak namen, more nastati prav radi tega velik nemir in morda nov vstanek v Makedoniji, kajti kristijani se ne bodo dali razorožiti, dočim bi obdržali mohamedanci svoje orožje. Razorožiti bi morala Turčija vse; toda gotovo je, da Arnavti ali Albanci ne izroče za nobeno ceno svojega orožja.

Reorganizacija grške vojske.

Po nesrečni grško-turški vojni je sklenil general Smolenski, jedini, ki se je častno vrnil z bojišča, da korenito reformira grško armado. Kot vojni minister je izdelal načrt, po katerem naj bi se zanemarjena grška vojska modernizirala, ter je zlasti mislil na to, da pokliče oficirje tujih — zlasti avstro-ogerskih — čet za instruktorje grškega vojaštva. Govorilo se je že, da postane fml. Tuma pl. Waldkampf vodja avstro-ogerske vojaške misije. Toda vsa stvar je zaspala, ker se je vladi zdelo potrebnejše, da uredi prej notranje deželne zadeve, zlasti finance. Grška vojska mora torej na reorganizacijo še počakati, in razni avstrijski častniki, ki so že sanjari o lepi karijeri na Grškem, zlivajo sedaj v „Reichswehr“ svoj gnev nad grško vlado, kateri se dobro izvežbana in do zob oborožena armada ne zdi prva in glavna stvar.

O tej priliki naj ovadim, kar mi je povedal o pohodu umetniške razstave v Zagrebu odlični hrvaški slovstvenik in estetik, vseučilišni profesor, g. dr. Franjo Marković, da se namreč snuje „Zaveza hrvaško-srbskih umetnikov“, v katero mislijo povabiti i slovenske kiparje in slikarje, da bi potem združeni vsi trije jugoslovanski bratje priredili skupno razstavo svojih umetniških del in sicer v opisanem paviljonu v Zagrebu.

Tej ovadbi predivne nakane umetniškega pobratimstva jugoslovanskega dovoljujem si dodati nemerodajni svoj opomin, da ni smeti čakati, da se hrib približa proroku, temveč naopak: prorok se mora potruditi do hriba, to je: revnejši brat Slovenec mora se pridružiti svojima imovitnejšima bratoma, Hrvat in Srbu. Potrebno je pred vsem drugim, da se naši umetniki: kiparji in slikarji organizujejo ter se zberejo v društvo, da se bodo mogli svoj čas dostojno odzvati častnemu povabilu na pristop goraj navedene hrvaško-srbske zaveze, in v to naj se podvzajo, ker bi se jim sicer vtegnilo pripetiti, kakor onim peterim evangelijskim devicam, da bi namreč o prihodu ženina ostali pred vrati umetniškega svetišča — s svelikami bratolj!

LISTEK.

Umetniška razstava v Zagrebu.

Poroča Vatroslav Holz.

III.

V osrednji dvorani umetniškega paviljona se je vršila dne 15. decembra leta 1898. otvoritvena svečanost umetniške razstave. V ta namen se je zbralo isti dan ondu mnogoštevilno najodličnejše občinstvo zagrebško, mej katerim so bili navzočni: zborni poveljnik, general konjištva baron Bechtolsheim, biskup Drochobeczy, podmaršali: Horsetzky, Adrcovski in Petrovič, banski svetnik Malin, vseučilišni rektor dr. Šilović, več členov mestnega zastopa, mestni senatorji in pretežna množina mestnih dam v sijajnih toaletah.

Ko je dospel mestni župan Mošinsky, pozdravil ga je predsednik društva hrvaških umetnikov, Vlaho Bukovac na čelu vsega društvenega odbora.

Ob napovedani uri se je potem pripeljal ban Khuen-Hedervary v spremstvu dveh oddelnih načelnikov. Banu se je poklonil v vestibulu umetniški odbor ter ga spremil

v glavno dvorano, kjer ga je nagovoril mestni župan, zahvalivši ga na podarjenju umetniškega paviljona. Ban pa mu je odgovoril po uvodnih besedah:

„Gospoda moja! U današnjih prilikah ljudskega života nailazimo na toliko protislovnih pojavov, da valja o njih razmišljati. Tu se sečam izreke jednog od čuvenijih modernih filozofa, koji tvrdi, da je najveći poticalac svakog napredka u svako doba i svugdje bio: kritični duh u čovjeka, koji se izražava u nezadovoljstvu prama svemu, što postoji, i oštroj kritici svega obstojećega. Promatramo li pako današnji svet, vidjet ćemo, da taj duh valjda nije nikad tako obćenit i živ bio, kao u naše doba; a evo s druge strane ipak nije bilo nikad vriemena, u kojem bi sveobći napredak tako silan bio, kao što uprav sada ...

... I u nas vlada isti obćeniti duh i pokazuju se mu ujedno iste posljedice ...

Oštri smo kritičari, ali hvala Bogu, nismo samo dionici sveobćeg napredka, nego i jednim faktorjem u njem — to evo je najboljim dokazom te činjenice ova današnja svečanost ...

U sried borbe svagdanjih neprilikā najednom niče prvi pupoljak samostalnog pregnuća na polju liepe

umetnosti na radost svih nas. Dao dobri Bog, da se zdravo razvije i procvate!

Prva ova izložba hrvaških umetnika pobudjuje tim veću radost i zadovoljstvo, jer je razvitak liepe umetnosti u kojem narodu uvijek bio znakom zdravog i snažnog mu života ...

Na to je pozdravil bana še predsednik društva hrvaških umetnikov, Vlaho Bukovac ter mu predstavil navzočne umetnike, na kar mu je ban segel v roko.

Nekoliko pozneje, o poludne, je počastil otvoritveno slavnost v Zagrebu bivačji nadvojvoda Leopold Salvator s svojo soprogo, nadvojvodinjo Blanko, katera sta si potem pozdravljena po banu in županu, v njiju spremstvu ogledala razstavo, pri čemur, kakor ob sebi umevno, jim je bil sodnik in tolmač mojster Bukovac. —

Opisal sem umetniški paviljon hrvaški ter otvoritev v njem prirejene „izložbe“ nekoliko obširneje „ad usum Delphini“, to je zaradi tega, ker se tudi pri nas, v Ljubljani pripravlja jednaka, kiparsko-slikarska razstava. S tem sem hotel namreč opozoriti dotične gospode izvrševalce te hvalevredne ideje, kje da jim je iskati v to svrhu potrebnih navodil in poučljivih vzgledov. —

Dopisi.

Iz Novega mesta 28. februarja. Pač se večkrat pomilujemo, ko čitamo o dobrih predstavah, koncertih in raznovrstnih zabavah, ki jih imate v Ljubljani obilno, ter ko pomislimo na brzovlake in vožni red prelube Dolenjske železnice. Obljubljuje se nam že dolgo izboljšanje, nekoliko hitrejša in priljubljenejša vožnja bi imela baje pričetni početkom tega leta, poslali so nam pa mesto tega — le manjše lokomotive, iz obljubljenih izboljšanj pa menda še dolgo ne bo nič, — saj za Dolenjce je vse dobro! Vsled te dobrote pa smo od naše centrale odrezani blizo tako, kakor Ljubljana od Dunaja, ter trpimo gospodarsko in duševno. Da imamo včasih kak izvanreden duševni užitek, skrbí skoro le uprava „Glasbene Matice“ skupno z „Dolenjskim pevskim društvom“. V soboto, 25. t. m., smo imeli v tej sezoni drugi „Glasbeni večer“, ki se sme mej enakimi tukajšnjimi večeri imenovati gotovo prvi. Veliko zaslugo na tem izvanrednem moralnem uspehu imajo gostje gg. Bohuslav Lhotský (prva vijolina), dr. P. Drachsler (druga vijolina), P. Lozar (vijola), J. Junek (cello) in J. Proházka (klavir). Prvoimenovani gospod je vstopil mesto nadno obolelega dobrega znanca, g. Vedrala, ter napravil je dolgo požrtvovalno pot, da nas reši iz zagate. Storil je več nego zadnje, kajti mladi godec nas je kar elektrizoval s svojim iskrim in finim igranjem. Težki skladbi: H. Wieniavskega „Fantazija iz opere Faust“ ter Ondříčka „Češki ples“ mu niso delale nikakih poteškoč. Ne moremo reči, je-li v njegovem igranju bolj popolna njegova fenomenalna tehnika ali globokodutna in mogočna interpretacija umotvorov; trdimo pa določno, da je bilo njegovo igranje povse umetniško in plemenito. Ni nas strah za njegovo zlato bodočnost, katero mu od srca želimo. Umetnega goslarja je na glasovirju spremljal Matičin učitelj, g. J. Proházka, točno in diskretno, kakor smo pri njem vajeni. Isto velja o igranju čelista, g. Juneka; oba sta nam uзорna in ljuba muzika iz prejšnjih večerov. — Pri Mozartovem kvartetu št. 21, D-dur sta blagovolila sodelovati gg. dr. P. Drachsler in P. Lozar iz Ljubljane. Bila sta vredna sodruga imenovanih dveh umetnikov Lhotskega in Juneka, kajti umotvor se je proizvajal v vseh delih uзорno; res čestitati je občinstvu, ki sluša take muzike. Tudi domače moči so rešile častno svoje točke. Gospodična M. Dolenčeva se je žrtvovala, ker je vzlic prehlajenju pela Goltermannovo „Najlepša želja“. Vsled njenega izrazovitega petja smo hripavost malo opazili, ter želimo, da domačo pevko skoro zopet slišimo z vsem njenim zvonkim glasom. Mešan sbor pel je Försterjevo „Kitico“ izrazovito, z dobrim izgovarjanjem, kar je posebna zasluga našega spretnega pevovalje, g. Hladnika. — Glasovi so sveži, ker mladi bas je v nižjih legah posebno poln, vender je želeli, da vedno sodelujejo vsi členi „Dolenjskega pevskega društva“, in da pristopijo še drugi znanci pevci, ker le tako bode zbor res uplival mogočno. — Da je tu še mnogo in dobrih pevk in pevcev, pokazalo je petje v nedeljo, 26. t. m., pri velikem sv. opravilu v kapiteljski cerkvi, kjer so sodelovali tudi vsi ljubljanski gostje. Pri dobrem petju morajo peti vsi dobri pevci, torej v zbor, da se napravijo še veledašnejši koncerti! Upamo, da bomo doživeli pri tretjem večeru, 24. sušca t. l., ko se imajo baje peti nekateri zbori iz Dvofakove „Stabat Mater“. — Upamo pa tudi, da bodo takrat oddani vsi sedeži, ker tacih koncertov bi se sosedna inteligenca vendar imela udeleževati v večjem številu, tembolj, ker je ves čisti dohodek namenjen siromašnim dijakom. Ne dvomimo, da se bode zgodilo tako, saj se prav zadnji čas tukajšnje Matične šole spominjajo z darili častilci iz dosti oddaljenih krajev!

Iz selske doline, 25. februarja. Železniški dopisnik s sedežem v Ljubljani zamahnil je po „generalih“ selske doline, misleč, da jih pobije mahoma — vse. On noče trpeti sramote, da bi se v njegovi dolini, po kateri se tudi že cedita med in mleko — konsumnih društev, oglašali generali brez vojske. Da pa poleg sramote vžije še nekoliko jeze, sklenil je zopet jeden tistih generalov „v skrajni predrznosti“ nekoliko omesti pajčevine po naši dolini. Pred vsem se konstatira na jalovi dopis v

„Slovenskem Listu“, da je bil dopis z dne 10. t. m. po vsebini popolnoma resničen in neovržen. „Slovenec“ in „Slovenski List“ kričita unisono, da se je večina (!!) konsumnih društev zasnovoala brez duhovnikov, in nekatera še celo proti njih volji, vsa pa v krajih, kjer ni bilo zadostno preskrbljeno s trgovino. Tisti večini pa prištejmo še železniško konsumno društvo, katero je pomagalo zasnovati nekdo, kateri je bil že večim drugim krstni boter. Da se tudi to konsumno društvo ni zasnovoalo z drugim namenom kakor v drugih krajih, je umevno. Tudi v Železnikih bi se bilo bati, da bi postali tržani tako trmastí, da ne bi hoteli poslušati klerikalnih generalov, kateri imajo zelnote, s puhlo repo cepljene glave. Kakor drugje, tako so bili tudi tukaj najbolj nevarni trgovci in gostilničarji. Možem dobrega srca, pa še boljše volje, ni ta skrb belila glav. Recept jim je bil znan, operacije vajeni, poskusili so, in zopet so jeden kraj osrečili — z nesrečo. Sicer so nadalje še nekateri neposlušni elementi, pa kaj zato saj so „generali brez vojske“. Sodelovali so seveda še drugi ljudski prijatelji, kateri so pravi očuhi ljubezni do bližnjega, njih Bog je — žep.

Ko se je to znamenito, po svoji velikodušnosti znano konsumno društvo odprlo, menil je vsakdo, da se bode blagostanje vsega trga kar za 99% izboljšalo. Pa zaman. Živila niso cenejša, boljše tudi ne, blago ni boljše, pa cenejše tudi ne. Mislili smo, da se v konsumnem društvu ne bode nihče opijani. Že poprej je bilo število pijancev preznatno, sedaj se je pa v „blagostanje“ vseh število pijanih glav znatno pomnožilo. Dotičnemu, ki je prostore blagoslovil, bilo je precej drugi dan žal, ker so mu precej prvi večer žganjarski in vinski bratci s svojimi „ubranimi zbori“ kratili nočni počitek. Pa še niso vse „dobre strani“ povedane.

Ravno zato pa je prav in odobrenja vredno, da so v konsumnem društvu sklenili še druge „dobrodelne zavode“ podpirati, in uverjeni smo, če se snuje na klerikalni podlagi še kak drug zavod, da železniško konsumno društvo ne bode dotičnega odbora pustilo — na cedilu. „Siromakom po 10 gl. in še več, 120 gl. pa škofovim zavodom“. Se vzame v znanje, 120 gl. ste obljubili za škofove zavode, a kratko bode veselje tistih, ki kar trepečejo, kdaj da bode sprejel katoliški konvikt brezplačno njih otroke v svoje okrilje. Za kaj tacega bi bili stroški preveliki. Koliko marajo šole pri nas, celo ljudske, kaže tale slučaj. V naši dolini, na Martinjem Vrhju rojeni dr. Zupanec hotel je napraviti svojim vaščanom ljudsko šolo na svoje stroške. Dotično komisijo, katera je prišla merit prostor za stavbo, bi bili kmetje pretepli, (če še ne več), ko bi ne bilo asistencie orožnikov. Šole za kmete niso marali niti zastonj, sedaj pa tako navdušen je za škofove latinske šole. Če povedo škofovi priganjači po pravici ljudem, da bodo dajali za šole, katere že imamo, ozir. jih dobimo brez tega davka, jim bodo drugo zagodili. Z železnimi žebli domačega pridelka pa pribijemo dejstvo, da bodo ljudje prav tako „prosto-voljno“ dajali, kakor nekatera glasila neodvisno na komando pišejo. Če ljudem reče duhovnik, da je treba dati, dali bodo, če tudi zahteva od njih les za vislice, na katerih bi sami bingljali. Taka je pri nas „prosta volja“.

Končno povemo, da, ko so ljudje izvedeli, kako daje konsumno društvo za dobre namene — drugam, ne pa domačim siromakom, niso bili zadovoljni, ker je niso v podporo drugim krajem, ampak domači veliki bedi v korist zasnovali.

Kdor pa, po pisarenju „Slov. Llista“ sodeč, misli, da je tudi naša dolina res tako fanatizovana za konvikt, naj pa izve, da v vsi dolini nobeden domačih duhovnikov posebno ne agituje, ker vedó, da so ljudje že itak preveč obloženi, in so bolj razsodni kakor tiste „podrepne muhe“, katerih imena se vedno v javnost vsiljujejo in kateri nekaj ljudem tvežejo o nekih škofovih šolah, in da bodo lahko zastonj nekateri šolali itd. Upamo, da ne bode nobeden več storil, kakor je komandirano, če bi pa potegnili za tistimi „podrepnimi muhami“, pa obvestimo o tem javnost. Iz končnih vratíc dotične notice gleda tale pustna novica: Dopisnik prerokuje, da bodo selski kmetje že pri prihodnjih volitvah pokazali, komu bode odsvnilo. Volitve so

bile 7. februarja, dopis pa je z dne 11. februarja. Tedaj štiri dni nazaj zna prerokovati! Preroki in zamaknjenci slovenskih katoliških idej bodo imeli poseben oddelek leta 1900. v Parizu! Hajdi v Pariz! Pa zmotil se je samo toliko, da je stranka konsumnega društva — prav imenitno — propadla! Živio! K. N.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca.

— **Osebnosti.** Inženér dikasterijalnega stavbnega ravnateljstva na Dunaju, gospod Josip Žužek je imenovan višjim inženérjem istotam.

— **Gospod deželni predsednik baron Hein** obiskal je dne 1. marca ob dveh popoldne kmetijsko-kemično preskušališče za Kranjsko v Ljubljani in je uredbo tega zavoda natanko pregledal. Posamezne aparate in druge naredbe raztolmačil mu je ravnatelj dr. E. Kramer. Gospod deželni predsednik, katerega je spremljal okrajni glavar dr. pl. Cron, se je mudil v zavodu skoraj dve uri ter se je o uredbi preskušališča jako pohvalno izrekel.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri pride na oder po preteku dveh let zopet slavna Gounodova opera „Faust“ (Margareta), katere libretto je posnet po Goethejevi drami I. del. Zanimanje za to opero je prav veliko, zlasti še, ker bo njena prva predstava v tej sezoni zajedno benefična predstava gospoda M. Fedyczkowskega, ki deluje z največjo marljivostjo že 4 leta na našem odru v najsplošnejše zadovoljstvo.

— **Slovensko gledališče.** Zgodovinska kabala v 4 dejanjih „Vojni načrt“, ki jo je spisal Julij pl. Werther in poslovenil Ivan Metov, je igra, ki nas ne more navdušiti. Zajeta ji je sicer snov iz one dobe, ko se je vesoljni svet tresel pred Napoleonom I., in ko je bila vsa pozornost evropskih držav koncentrovana v Parizu, a dejanje tega velikega morja zgodovinskih dogodkov je, tako na široko ter nepotrebno razpredeno, da se nam ona slava, ki obkroža „Vojni načrt“, ob uprizoritvi razblini in zatone, a pred nami stoji konverzacijska drama, polna ostrih besed, duhovitih opazk, vprašanj in odgovorov. Zato trpi prvo dejanje na salonski, a tretje dejanje — rekli bi — na politiški dolgočasnosti. Da ob tem ne zdehamo, mora skrbeti igralsko osebje, da teče dialog gladko in lahko, kar smo pogrešali zlasti v prvem aktu. Vele dramatiško je drugo dejanje, ko ukradeta polkovnik Črničev in njegov tajnik Soltov Napoleonov vojni načrt. Tu je voz. Mislimo si, da se bo dejanje vse drugače razvijalo, da bodo posledice druge, konec drugi ... A Rusa Črničeva zvičajnost je Aleksandrov meč, ki razvozla voz, da se vse gladko izteče, da dobi od samega policijskega ministra prepis vojnega načrta, da dobi Soltov Ernestino, da se razidejo vsi v prijateljstvu. Takisto brez posledic je konflikt mej ministrom in Soltovom ... Dejanja torej nima „Vojni načrt“ mnogo, a kar ga ima, ga ima zato, da je mogel pisatelj ob njega kovati iskre in užigati strele svojega duha ... Toda natančno in fino so črtane osebe. Žive stoje pred nami, vse na njih je tako pristno, tako naravno. Savary, Lavra, polkovnik, Viljem, Michel in Ernestina ... kaka so ti ljudje! Vzeti iz vrtnice velikomestnega, razburkanega življenja, iz najvišjih krogov in postavljeni na oder brez vsakega okrasa, z vsemi slabostmi in napakami, pa tudi z dobrimi lastnostmi, blagim srcem. Zato se nam zdi „Vojni načrt“ tudi plastična slika tedanjega veleznimivega družabnega življenja, fotografija one atmosfere, ki je vela v pozlačenih dvoranah Francije poveljanih otrok. Tako igro, ki združuje v sebi vse to, kar smo povedali, uprizoriti in igrati — ni igrarja. Režiser ima posla čez glavo, a imajo ga tudi igralci, če nečajo, da s plava igra po vodi. No, pri nas je stala na površju, in če bi nekateri bolj znali svoje vloge, bi prav častno uspela. Glavno ulogo je igral g. Danilo (polkovnik Črničev). Videli smo, da se je g. Danilo mnogo trudil, da bi izvršil lepo svojo ulogo dostojno. Če bi bil nekoliko mirnejši ter bi gladkejšo govoril, bi mu ne imeli ničesar očitati. Igral je elegantno ter je ustvaril pristen značaj ruskega vojaka. Vender je spletakrsko stran premalo markiral ter se omejil bolj na ljubezenske manevre. Tajnika Soltova je

igral g. Deyl z ono fineso, vremo in dovršenostjo, ki smo jo vajeni pri tem mladem, a odličnem igralcu. Gosp. Deyl je že krepka moč slovenske drame, in gotovo postane s časom močan stebel našega gledališča. Gosp. Inemann je bil v maski in igri izboren minister Savary, ugajal nam je tudi g. Orehek. Elegantna v igri, maski in toaletah je bila zopet gospa Danilova kot Lavra, a ljubezniva, presrečna in nežna Ernestina je bila gđc. Slavčeva, ki nam je z gospo Danilovo vred posebno ugajala. Gledališče je bilo seveda prazno. V parterju smo našli petdeset ljudi. Odlični rodoljub nam je dejal mej predstavo: „Ljubljanci bi bili radi blazirani, pa se jim nič ne poda!“ Nekdo drug pa je menil, da vse kaže, kakor bi za resnobne, duhovite in literarno imenitne drame ne imeli Ljubljancje prav nobenega razuma, nego so jim še vedno puhlozabavna zmašila a la „Trije pari čevljev“ — idejal! Žalostno spričevalo za ljubljansko inteligenco bi bilo to, ako bi bilo mnenje teh dveh tujcev resnica! Radi večerajšnjega slabega obiska nosi pač precej krivde neki koncert v — slovenskem lokal. Torej domača konkurenca!

— **Ob tridesetletnici dunajske „Slovenije“.** Bivši Slovenijan nam piše: Dne 7. t. m. bode „Slovenija“ na Dunaju praznovala svojo tridesetletnico s slovesnim koncertom, katerega dohodek je namenjen „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“. Število vseh društvnikov, kar jih je imela „Slovenija“, znaša nad 1000. Premnogi teh bivših Slovenijanov žive zdaj v dobrih, deloma imenitnih službah in v udobnih razmerah. Samo v Ljubljani jih je blizu 80, pa tu i v Celju, Mariboru, v Gorici, Trstu, v Kranju in v Novem mestu in po drugih manjših krajih naše domovine jih je vse polno. Spodobilo bi se, da bi ti Slovenijani ob tako slovesnem trenutku, kakor je društvena tridesetletnica, dne 7. t. m. s telegrafičnimi pozdravi počastili „Slovenijo“, poleg tega pa se tudi primerno spominjali „Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju“. Svoj koncert bo imela „Slovenija“ na Dunaju, Hotel „Goldenes Kreuz“, VI., Mariahilferstrasse 99.

— **Graško poštno ravnateljstvo** pošilja podrejenim poštним uradom na Spod. Štajerskem samo nemške razglase, tudi če so namenjeni občinstvu, torej Slovencem. Gosp. Pokorny je zadnji, ki se bo izneveril stari tradiciji.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev v Istri.** Za deželnozborski mandat mestne skupine Pazin na mesto umrlega Costantinja so Lahi postavili kandidatom sina pokojnega poslanca, odvetnika Konstantina Costantinja. Doslej še ni znano, če postavi Hrvati svojega kandidata.

— **Teman je zmisel govora.** V tržaškem občinskem svetu je interpeloval svetovalec Rascovič radi okrajne bolniške blagajne. Želel je izvedeti od župana vzrok, iz katerega je magistrat prevzel upravo rečene blagajne. Pred vsem pa bi bil rad vedel, da-li ni bilo nobene poti, po kateri bi se bili mogli izogniti tej skrajni naredbi? In: meni res gospod župan, da so s to odredbo zavarovane koristi delavstva? Odgovor županov se je glasil bistveno: Rečeno odredbo je izdal magistrat, uporabivši oblast, ki mu je podeljena od države. Naredba se je izdala na izključno korist delavskega stanu, za kateri je veliko važnosti, da okrajna blagajna deluje redno. V zadnje čase so bile nastale težave vsled navskriza v nazorih, tako, da ni bilo možno izvoliti načelstva. Odnosaj v blagajni v zadnje čase niso bili popolnoma normalni. Ista je zašla v velike administrativne težave. Te težave so bile tolike, da so obrnile nase pozornost namestništva, ki je videlo z bojaznijo, kako nadaljuje stanje negotovosti v očigled zastonkom in obvezam blagajne. Prosi pa gospoda interpelanta, naj se zadovolji s temi pojasnili, kajti več mu ne more povedati za sedaj. Veselilo ga bo, ako bo možno stvari skoro urediti tako, da nastopijo zopet normalni odnosi. Interpelant Rascovič se je izjavil na to zadovoljnim s temi „pojasnili“. „Edinost“ dostavlja: Take skromnosti ne bi pričakovali od moža, ki hoče nekako veljati za zaščitnika delavcev! To „pojasnilo“ gospoda župana je bilo tako nedoločno, temno, da je

odprlo vrata na stečaj najrazličnejim uganjam. V interesu delavkega stanu da je izšla ona odredba, nastale so težave v administraciji, negotovost ozirov na obveze blagajne vzbujajo bojazen! Kaj je to, kaj pomenja to? In kaj pomenja šele izjava županova, da ne more povedati več, da ne more povedati vsega? Teman, jako teman je bil zmisel „pojasnila“ županovega, tako teman, da ne moremo umeti skromnosti, ki se je zadovoljila s takim odgovorom. Tu že moramo zaklicati: svetlobe, več svetlobe!

— **Muzejsko društvo** ima danes ob 6. uri večer v Rudolfinumu svoj občni zbor.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** ima danes, v petek, skupno skušnjo za Hubadove in Pirnatove „Narodne pesmi“, za Bohoričovo „Jutranje“ in za Kastelčeve cerkvene pesmi.

— **Domače starinoslovje.** Znani zgodovinar, župnik g. M. Slekovec je dobil od knezoškofjskega ordinarijata lavantinskega naloga, da natančno opiše v starinoslovskem in umetnostnem oziru vse zvonove lavantinske škofije. Pomagalo mu bo pet sodelavcev. Delo bi se naj izvršilo v petih letih in se izda v posebni knjigi v slovenskem jeziku.

— **Iz Šmartna pri Litiji** se nam piše: Umrla je v četrtek 28. m. m. neka stara beračica v Ustji pri Šmartnem, katera je ležala bolna v svinjaku, iz desk zbitem na gnoju in slami, kjer so nekoliko preje prašiče ven spravili, celo jesen in zimo do sedaj brez odeje in postrežbe, in le usmiljeni ljudje so ji nosili toliko jedil kakor prašičku. Ta svinjak je oddaljen komaj dve minuti od stanovanja g. župana šmartinskega. Res, da je bila beračica prav nadležna, da je ni hotel nihče pod streho, lahko pa bi se dobil prostor vsaj v kakšnem hlevu, kjer ni toliko mraza kakor v razbitem svinjaku. Tako skrbi klerikalna usmiljenost šmartinskega županstva za reveže. Premilostni gospod knezoškof, ki zbirate tisočake za nepotrebno šolo — ali vidite, kako se godi siromakom na Kranjskem?

— **Novomeško porotno sodišče.** Za I. zasedanje, katero se začne 6. marca, izžrebani so za glavne porotnike naslednji gospodje: Anzel Jan., pos. iz Krvavčivraha; Knez Alojz, pos. iz Skrovnika; Zaman Ant., pos. iz Dobrovske vasi; Miklič Ant., pos. iz Statenberga; Roštohar Vinko, pos. iz Gor. Pijavškega; Bezek Jan, sedlar iz Metlike; Rizzoli Alojz, pos. iz Ribnice; Zener Ign., pos. iz Trške gore; Rupar Jan., pos. iz Sv. Križa; Flajs Ign., pos. iz Brezja; Adamič Jan., pos. iz Kompolja; Govanec K., trgovec iz Metlike; Tratar Fr., pos. iz Skrovnika; Šircelj Fr., pos. iz Pijavce; Kek Jos., pos. in gost. iz Pluske; Gospodarič Martin, pos. iz Loga; Grebenc Fr., pos. iz Škofljariže; Rom Jos., pos. iz Bistrice; Hutter Jos., pos. iz Pleše; Est Jan., trgovec iz Radeč; Zamida Jan., pos. iz Mal. Riglja; Majcen Ant., pos. iz Mokronoga; Verderber Jan., pos. in gost. iz Kočevja; Hallar Jan., trgovec iz Radeč; Fink Mat., pos. iz Planine; Žnidaršič Fr., pos. in trgovec iz Zdenkevasi; Grill Jan., pos. iz Občice; Lindič Jan., pos. iz Tržišča; Urbančič Anton, pos. gost. iz Čateža; Auman Vikt., trgovec iz Krškega; Zupanc Jos., pos. iz Toplic; Matzelle Janez, mlinar in žagar iz Novega tabora; Medved Martin, pos. iz Jagenjca; Malenšek Jakob, pos. in mizar iz Dolenjega Suhora; Trinka Jos., pos. iz Kala; Slanc Mart. iz Rozalnice. — Nadomestnimi porotniki izžrebani so sledeči gg.: Konda Jan., pos. in gost. iz Kandije; Darovec Jos., pos. iz Ločne; Moravec Jan., pos. iz Novega mesta; Guidovec Alojz, pos. iz Sela; Goršič Franc, pos. iz Črmošnjic; Ferlič Jan., pos. iz Novega mesta; Vintar Jan., pos. in gost. iz Gor. Straže; Burger Jan., pos. iz Šmihela; Kobe Jan., pos. in gost. iz Stopič.

— **Nakupovanje plemene govedi belanske (cikaste) pasme** od strani kraljeve hrvatske vlade se bo vršilo na Kranjskem konci meseca marca, in sicer bo tudi letos kupoval gospod kr. veterinarski nadzornik dr. Kristof. Opozorjamo gorenjske živinorejce, naj se pripravijo na to nakupovanje. Eventualne pisemne ponudbe sprejema že sedaj kmetijska družba ter bode došla pisma izročila gosp. dr. Kristofu, kadar pride v Ljubljano.

— **Strasna mati.** V Porečah ob Vrbskem jezeru je pri zakonih Pul l. 1897 slutila dekla Notburga Pirker, ki je imela soboj šestletnega sina beba. Temu

dečku se je vedno slabo godilo, in dekle v hiši so se očitno razgovarjale, kako bi se otrok najlažje spravil s sveta. V septembru pa so ljudje našli dečka v temni sobi mrtvega. Mrtvaški ogledalec se ni brigal za povod dečkove smrti ter ga pustil pokopati. Ljudje pa so sumili, da je dečka lastna mati umorila, in ta vest se je razširila končno do ušes oblasti. Pirker so v juniju l. 1898 zaprli. V preiskavi je Pirker priznala, da je zaprla dečka v sobo ter mu dala piti kupico vode, v kateri je bilo na drobno raztolčeno steklo in fosfor. Mej tem ko je otrok umiral, se je mati z nekim hlapcem v sosedni sobi intimno pečala. Truplo otroka so izkopali ter našli v želodcu razdrobljeno steklo; fosfor je že izpuhtel. Sodišče je Pirker obsodilo na vešala, in najvišje sodišče je sodbo potrdilo.

— **Posekan civilist.** Mornarski častnik Lenz je predčverajšnjim v Pulju srečal po sestnika cirkusa Viktor in se z njim sporekel, ker sta se njiju psa začela ruvati. Častnik je naredil besedičenju konec s tem, da je potegnil sabljo in civilista z njo vsekal po glavi. Viktor je težko ranjen. Častnik je potem šel na zapovedništvo in tam naznanil svoj zločin. Zapovednik puljske trdnjave je Viktorjevi rodbini obljubil, da se bo proti brutalnemu častniku postopalo „z vso strogoostjo“. No, saj se poznamo!

— **Ustanovljenje brzajavne postaje v Sdravšini.** Dne 1. marca t. l. odprla se je v Sdravšini, političnem okraju Gradiška, nova samostojna postaja z omejeno dnevno službo.

* **Nagrajena češka opera.** Češko narodno gledališče v Pragi razpisuje nagrade za najboljšo domačo opero. Letos so tekmovali trije češki skladatelji: Z. Fibich z opero „Sarka“, J. B. Foerster z opero „Eva“ in Kovačovic z opero „Psoglavci“. Nagrado 1500 gld. je dobil Kovačovic. Načelnik komisije je bil ravnatelj praškega konservatorija Benovic.

* **Ženstvo na Nizozemskem** ima 12 realnih gimnazij (11 javnih in 1 privatno) s 116 učiteljicami in s 35 učitelji. Te šole poseča 1301 učenk. Razen teh hodi v moške realne gimnazije do 520 deklet, v humanistične moške gimnazije pa 109 deklet.

* **Hvalevredna ženska emancipacija.** Grofica Warwick, znana prvoboriteljica za žensko emancipacijo na Angleškem, je osnovala na svojem posestvu šolo za ženske, kjer se učé kmetijstva, vrtnarstva i. dr. Vsaka gojenka dobi kos zemlje, katero more obdelovati; dobiček, kateri donaja dotična zemlja, je obdelovalčin. Pouk traja 12 mesecev.

* **Hripa** se jako razširja po svetu. V največjem mestu na svetu, namreč v Londonu, zahteva zlasti mnogo žrtv. Zadnji teden je umrlo 74 oseb za hripo. V prejšnjem tednu je izdihnilo dušo 50 oseb za hripo. Večina umrlih so bili stari 50 do 60 let. Sicer pa imajo v Londonu skoraj že deset let neprestano hripo.

* **Dobrodošle nesreče na železnici.** Angleški trgovski popotnik Charles Pfeiffer je postal valed svojih nesreč na železnicih bogat mož. Na potovanju z Great-Western-Railway-železnico sta se nedavno dva vlaka zadela in Pfeiffer je bil ranjen. Sodišče je obsodilo železnico, da mu mora plačati 62.500 frankov. Pred leti je dobil Pfeiffer za jednako nesrečo že 45.000 frankov, tako da ima sedaj 107.500 frankov.

* **Parnika „Switzerland“ in „Friesland“.** „Red Star Linij“ v Antverpah sta koncem minolega meseca došla v Filadelfijo oziroma v New-York.

* **Pametna postava za zakonske kandidate.** V državi Severna Dokota so sprejeli zakon, da mora vsakdo, predno se poroči, prinesiti zdravniško spričevalo, da je telesno in duševno zdrav, ter da nima zlasti nobenih dedičnih bolezni, kakor so na pr. tuberkuloza, blaznost, udanost pijanstvu itd.

Telefonična in brzojavna poročila.

Papež — bolan.

Rim 3. marca. „Voce della Verità“ in „Messagero“ potrjujeta, da se papež počuti bolje. Sinoči je bilo več zdravnikov poklicanih k papežu. Konsultacija je trajala celo uro, kar je v predstavi zbrano vatikansko osebje močno vznemirilo.

Rim 3. marca. Lapponi je v pogovoru z nekim novinarjem rekel, da utegne srečno izvršena operacija podaljšati papežovo življenje.

Rim 3. marca. Včeraj se je kazalo konstantno naraščanje temperature pri papežu, a zvečer ob 10. uri 30 min. je zopet ponehala. Danes je papežu bolje.

Rim 3. marca. Včeraj, na papežev rojstni dan, je došlo nad 23.000 brzojavnih čestitk iz vseh krajev sveta.

Rim 3. marca. Vatikanski krogi ne sodijo tako ugodno o papeževem položaju kakor oficijozni bulletini. Upajo pač, da okreva, vendar so mnenja, da se šele v nekaterih dneh pokaže, če ni nobene nevarnosti več. Velike skrbi jim dela sosebno to, da se papež nikakor neče ravnati po odredbah zdravnikov. Papež je jako trmast in je poskusil včeraj dvakrat sam brez pomoči nekako skrivaj zapustiti posteljo.

Ministerski svet.

Dunaj 3. marca. Ministerski svet ima danes popoldne sejo. Posvetovanja se nanašajo na obisk novih ogerskih ministrov in na pogajanja glede nagodbe.

Deželni zbor nižjeavstrijski.

Dunaj 3. marca. V današnji seji je razupiti Schneider v družbi s 37 krščanskimi socijalisti nujno predlagal, naj se poročevalec „Neue Freie Presse“ izključi z deželnozbornske galerije, češ, da je „Neue Freie Presse“ protimonarhičen in brezdomovinski list. Deželni maršal Gudenus je rekel, da so obravnave deželnega zbora javne, in da je galerija samo iz tehničnih razlogov razdeljena. Po deželnem redu sme samo predsednik izjemoma koga izključiti. Stavljeni predlog involvira torej premembo dež. reda in je za pravoveljavno sklepanje treba navzočnosti 2/3 vseh poslancev, in za sprejetje kvalificirane večine. Nekateri Schneiderjevci so hoteli govoriti, a deželni maršal jim ni dal besede. Veleposestniki in liberalni poslanci so na to zapustili dvorano. Dež. maršal je konstatiral, da treba za sklepanje o stavljenem predlogu navzočnosti 58 poslancev oziroma 57 1/2 (Lueger: Potem moramo Nosketa na dva dela preklati), a ker je navzočnih le 47 poslancev, je izjavil, da predloga ne da na razpravo. Schneider in Lustkandl sta hotela govoriti, a nista dobila besede. Dež. zbor je na to odkazal načrt volilne reforme odseku 13 členov. (Gregorig: Jaz sem za iztiranje židov!) na kar je dež. maršal sejo zaključil.

Pogajanja s tirolskimi Italijani.

Dunaj 3. marca. Kathrein je zopet, že tretjič, šel v Tridet, pogajat se z Italijani radi njih vstopa v dež. zbor tirolski.

Proč od Rima.

Dunaj 3. marca. V ponedeljek bo v dvorani glasbenega zavoda shod, ki naj protestuje proti agitaciji za prestop k protestantizmu. Shod bo klical policijo na pomoč. Govorila bosta pater Schöpfer in princ Lichtenstein.

Stojalowski in Rusija.

Lvov 3. marca. Včeraj se je začela kazenska razprava o tožbi posl. Stojalowskega proti uredniku „Dziennika Polskega“, dru. Osztarzewskemu. Ta je bil dolžil Stojalowskega, da je imel direktne zveze z zapovednikom ruske žandarmerije, generalom Prokom v Varšavi. Obravnavi je prisostvovalo mnogo poljskih poslancev. Osztarzewski je predložil sodišču več pisem, s katerimi je dokazal zvezo Stojalowskega z listom „Dziennik Varšavski“, Daszynski in več družih prič je izpovedalo, da je Stojalowski rusofilski gajmenj. Stojalowski je zazožil, da je, govoreč z Daszynskim, rekel: Ako se hočejo Poljaki ubraniti tevtonskega navala, se morajo porazumeti z Rusijo. To je še danes resnica. Ko so ga preganjali, mu je Strossmayr svetoval, naj išče na Ruskem zavetišča. V ta namen je poskušal stopiti v zvezo z ruskimi listi, a ni dobil odgovora. Stojalowski je končal, da če ga bodo Poljaki radi te izjave prokleli, bo to prokletstvo ravno tako preстал kakor dvakratno prokletstvo papežovo. Zagovornik Gek je Stojalowskega imenoval shismatika in izdajalca. Razsodba se razglasi še danes.

Štrajk visokošolcev.

Lvov 3. marca. „Słowo Polskie“ poroča, da v sled konflikta 21. m. m. mej policijo in vojski v Petrogradu je nastal tam, v Moskvi in v Kijevu velik dijaški štrajk. Predavanja so popolnoma sistirana, ker so jih dijakli siloma preprečili. Mnogo dijakov je bilo aretovanih.

Ogerski parlament.

Budimpešta 3. marca. Szell je v današnji seji umaknil prejšnji načrt nagodbenega provizorija in podal nov načrt, kateri se od prejšnjega razločuje po uvodu. V uvodu novega načrta je rečeno: Ker se nagodba ni pravočasno obnovila, je v smislu § 68. zakona iz l. 1867. nastopilo pravno stanje, po katerem Ogerska samostalno ureja svoje razmerje k Avstriji. — Zbornica je potem razpravljala o indenniteti. Kosuth in Rakovszky sta izjavila, da ne gre za osebno zaupanje Szellu, nego za politično zaupanje, in da njiju stranki radi tega vladi ne moreta indennitete dovoliti. Indenniteta je bila sprejeta.

Narodno gospodarstvo.

— Hranilnica in posojilnica v Šmarji

je imela dne 23. februarja t. l. svoj občni zbor, pri katerem se je odobril in potrdil računski sklep za šesto upravno leto 1898. S posebnim zadovoljstvom imamo zabeležiti zopet lep uspeh in napredek. Denarnega prometa je bilo 181.140 gld. 35 kr., toraj za 31.365 gld. 27 kr. več nego v prejšnjem letu. Pristopilo je 100 novih zadrušnikov in vplačalo deležev 762 gld., a izplačalo se je 8 zadrušnikom 59 gld., tako je bilo stanje deležev od 672 zadrušnikov koncem pretečenega let 4969 gld. Posojil se je dalo v pretečenem letu 37.904 gld., a vrnilo se je 13504 gld. 98 kr.; koncem leta so znašala posojila dana 623 zadrušnikom 110.650 gld. Hranilnih vlog se je prejelo 61.890 gld. 51 kr., a izplačalo 40.547 gld. 30 kr.; novih knjižic se je izdalo 108, a vzdignilo se je popolnoma 63krat. Stanje hranilnih vlog s kapitaliziranimi obrestmi od 238 vložnikov je bilo 112.112 gld. 89 kr. Čisti dobiček leta 1898 znaša 1267 gld. 89 kr. Od tega se je 60 gld. izdalo za dobrodelne namene, a 55 gld. za iste že iz tekočih dohodkov med letom. Obe rezervi znašata 5899 gld. 58 kr. Posojila se dajejo samo zadrušnikom in sicer proti 6% obrestovanju. Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, če tudi ni član zadruge ter so obrestujejo po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Uradni dan ima vsak četrtek od 8 do 12. ure dopoldne. Uradnica se nahaja v lastni hiši v trgu Šmarji.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)
VI.

Bila je krasna majnikova nedelja. Ker je bilo upati, da ostane vreme stanovitno, veselila se je Roza na popoldan, da se pelje z možem in sinkom iz mesta. Vilko si je že pripravil žogo in obroč in še marsikaj družega, kar vzame s seboj. Ker zunaj na prostem se je celo Henrik z njim igral, se po celo uro z njim po travi lovil. Ob nedeljah popoldne namreč ni sprejemal bolnikov. Te ure je preživel s svojimi.

Danes preko popoldne pa, prišel je iz neke daljne vasi človek po doktorja F., in ni bilo mogoče, da bi se bil pred večerom vrnil.

Prav nejevoljna sedela je Roza s sinkom pri obedu. Saj je bilo gotovo lepo, da je bil mož tako vesten v izpolnitvi svojih dolžnostij, imelo je tudi svojo mičnost videti kako se glas mladega zdravnika bolj in bolj širi, a ni bilo mogoče kdaj do kake zabave priti. Vedno in vedno živel je le poklicu. Saj ni mogoče, da bi drug družemu se notranje približal, če je čas, katerega sta skupaj, odmerjen le na kratke četrte ure.

Doma ni hotela Roza ostati, toraj je šla s sinkom h svojemu očetu. A tudi tu je našla vse, samo nedeljske razpoložnosti ne. Sodni predsednik je dobil ravno prejšnji večer novo pojasnilo njegovi veliki pravdi — bil je kar zakopan v aktih. Štefanija je bila zelo melanholična. Zadnje tedne ni več obiskavala vaj v pevskem društvu, da bi ne videla Lohengrina niti enkrat več, kakor si je bil on izprosil. A mislila je nanj vedno, neprenehoma! Predstavljala si ga je, kako je damam pomejal škornjice in nepremočljive plašče, kako jim poreka uljudnosti z onim lepim glasom, s katerim si je srca poslušalcev prikupil. Bilo je prežalostno! Življenje brez njega ni imelo nobene mičnosti. In tolašbe ni našla nikjer — niti v pesnjih! Kako bi si ga mogel misliti poetičsko ozarjenega — njega, ki je trčil s čevlji — revnega prodajalca!
(Dalje prih.)

Odvajalno Cascara Sagrađa Malaga vino.

V Gortel, 12. oktobra 1899.
Cenji. gosp. M. Leustek, lastnik deželne lekarne
(20-9) v Ljubljani.
Kot najboljšo odvajalno in slis rastaplja-
joče sredstvo priporočam vsakomur Vaše izvrstno
Cascara Sagrađa Malaga vino, ker sem se o
njega izrednosti prepričal. Prosim torej še 1 steklenico
po poštenu povzetju Ferd. Močvir, posestnik.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 67. Dr. pr. 929.

Abonnement na sedeže ne velja!
V soboto, dne 4. marca 1899.
Na korist pevca „Dramatičnega društva“ Marcela
Fedyczkowskega.

FAUST. (MARGARETA.)

Velika opera v 4 dejanjih. Spisala J. Barbier in
S. M. Carré. Uglasbil Ch. Gounod. Poslovenil A. F.
Kapelnik g. H. Benišek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polk. polka Leopold II. št. 27.

V torek, dne 7. marca: „Trubadur“.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Marec	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Počas- nina v 24 urah
2.	9. zvečer	738.3	8.5	sr. zahod	jasno	0.0
3.	7. zjutraj	738.1	0.2	sr. svzhod	jasno	0.0
	2. popol.	736.9	17.3	sr. jug	jasno	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 59°, nor-
male: 15°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah.	101	glid.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101		05	
Avstrijska zlatna renta.	120		15	
Avstrijska krona renta 4 1/2 %.	101		50	
Ogerska zlatna renta 4 1/2 %.	119		85	
Ogerska krona renta 4 1/2 %.	97		85	
Avstro-ogerske bančne delnice.	925		25	
Kreditne delnice.	369		25	
London vista.	120		45	
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58		97 1/2	
20 mark.	11		78	
20 frankov.	9		55 1/2	
Italijanski bankovci.	44		20	
C. kr. cekini.	5		67 1/2	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 3 in 5 glid.

Josipina Jahn roj. Müller oznanja v
lastnem imenu in v imenu vseh sorod-
nikov žalostno vest o smrti svoje pre-
ljubljene matere, oziroma babice, pra-
babice, tašče in tete, gospe

Marije Müller roj. Reiner
zasebnice

katera je danes ob 10. uri po noči, po
kratki in mučni bolezni, previdena s
sv. zakramenti za umirajočo, v 84. letu
svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage umrle bo dne 4. sušca
popoldne ob 1/2 5. uri preneseno iz hiše
žalosti, štev. 20 na Radeckega cesti, na
mirodvor k sv. Krištofu in ondi položeno
v redbinsko rakev k zadnjemu počitku.
Sv. maše zadušnice služile se bodo
za blagor umrle v župnijski cerkvi pri
sv. Petru.

Rajnica se priporoča v blag spomin.
V Ljubljani, dne 3. sušca 1899.

Izurjen stenograf

za slovenski in nemški jezik, s čedno kali-
grafijo, se vzprejme takoj v odvetniško
pisarno. (409-1)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Dotični gospod

ki je pri včerajšnjem koncertu v „Narodni
kavarni“ po pomoti s saboj vzel svetlo, s
križasto podlogo opremljeno z **zimske**
sukanje, se prosi, da jo prinese nazaj,
ker ni njegova.

Fran Krapež.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal
Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost,
Bregenc, Curh, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifing v
Steyr, Linc, Budejevice, Pizenj, Marijine vane, Heb,
Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v
Mežovo. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. s jutraj, ob
12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. sveder. —
Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak s Dunaja via Am-
stetten, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solno-
grada, Lince, Steyra, Parisa, Geneve, Cariba, Bregence, In-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne
osobni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sved-
er obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Me-
žova. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. s jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. sveder. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. s jutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.
Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. popoldne, ob
6. uri 10 m. (1)

Firm. 53. Posam. II. 25.

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovinski sodnji v
Ljubljani se je izvršil vpis firme:
„Andrej Leskovic“

trgovina z lesom, in Andreja Leskovic, trgovca
v Skofjiloki, kot imetelja te firme, v register za
posamezne firme. (399)

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani
oddelek III., dne 27. februarja 1899.

V najem se odda takoj

v prijazni, veliki občini blizu farne cerkve
in tik okrajne ceste na Notranjskem v
jako dobrem stanu nahajajoča se

prodajalnica z mešanim blagom.

V isti hiši nahaja se tudi dobro obi-
skovana gostilna, katera se bo pozneje
tudi lahko v najem oddala.

Več o tem se izve v upravništvu „Slov.
Naroda“. (381-2)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija
v Savskem Marofu na Hrvatskem
priporoča svoje

obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata
Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin 1731-17

v Vegovih uticah št. 8.

Slovenskega stenografa

sprejem takoj. Plača po dogovoru. —
Ponudbe sprejema direktno notar Hudo-
vernik v Kostanjevici. (387-2)

Radi preselitve proda se popol-
noma nov

glasovir

po nizki ceni. (406)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

VABILO

IV. redni občni zbor

Posojilnice v Zagorji ob Savi

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se vrši

v nedeljo, 12. sušca 1899, ob 1/4. uri popoldne
v lastni pisarni (na pošti).

Vspored:

- 1.) Poročilo načelstva za upravno leto 1898.
- 2.) Potrjenje računa.
- 3.) Razdelitev čistega dobička.
- 4.) Volitev načelnstva in računskih pregle-
dovalcev.
- 5.) Razni nasveti.

Zagorje ob Savi, dne 2. sušca 1899.

(405) Načelstvo.

Josip Leuz

trgovec (398-1)

v Ljubljani, Reseljnova cesta
kupi in prodaja:

vsakovrstni semenski krompir, za
seme ima v zalogi: hrastav zgodnji
česki rožnik, zgodnji in pozni
bell onajideve, bell okrogli
česki krompir itd., nadalje izvrstno
jedilno čebulo, čebulček, suhe
gobe, semenski oves, ajda itd.

Za kadilce cigaret in iz pipe.

Glavna zaloga: Fr. Pettauer, drogerija v
Ljubljani. (1675 19)

Majhen zavojček 10 kr., velik 30 kr., 12 malih ali
4 veliki zavoji franko s povzetjem 1 glid. 26 kr.

Predzadnji teden!

1. glavni dobiček 100.000 kron
2. glavni dobiček 25.000 „
3. glavni dobiček 10.000 „

vrednosti 2 20 %
odbita v gostilni.

Dunajske srečke à 50 kr. J.C. Mayer v Ljubljani.
priporoča (240-11)

Zahvala in naznanilo.

Vsem svojim bivšim gostom, ki so me blagovoljno počastili v moji gostilni „pri črnem
medvedu“, na Rimske cesti št. 15, zahvaljujem se tem potom srčno za podporo ter jim,
kakor tudi slav. občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim dne 4. marca t. l. na lasten račun

gostilno na Starem trgu št. 18

kjer bodem postrejal z izvrstnim dolenskim cvičkom, Bizeljcem, Koslerjevim vedno svežim
pivom. Za dobra in ukusna jedila bodem vedno skrbel.
Z zagotovilom točne, prijazne in skrbno postrežbe, prosim vse svoje dosedanje goste
in cenjeno občinstvo, da me blagovolji podpirati tudi na mojem novem mestu in beležim
z odličnim spoštovanjem

Anton Zupan
gostilničar in mesar.

Samostojna prodajalka

se vzprejme za mojo podružnico. Povpraša
naj se: Rudolf Kirbsch, slasčičar, Kon-
gresni trg. (401-1)

Slovenskega

stenografa

vsprejem s 1. aprilom. Plača po zmožno-
stih do 50 glid.

Dr. Dragotin Treo

(391-2) odvetnik v Postojini.

Odda se v Krojaških ulicah št. 1
s 1. majem t. l. v III. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz 3 sob in z vsemi pritliklinami
— z razgledom na Glavni trg — pod jako
ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila dajo se ondi v
gostilni „Pri luni“. (407-1)

Citraši

ter vsi oni, ki se želé s malimi stroški kot samo-
uki gotovo in temeljito naučiti igrati na citre,
se s tem uljudno posvijajo, da blagovolijo svojo
č. adresno naznaniti po poštini dopisnici podpisa-
nemu, ki jim bode doposlal brezplačno in franko
obsežen popis novosti in pregled najboljših učnih
priporočkov sa citre. — Naslov: Josip Berg v
Zagreb. (400-1)

Bčeneec

se vsprejme v izdelovalnici pil na
Martinovi cesti št. 68.

Tudi se odda istotam (359-3)

stanovanje.

Deteljno seme

predenice prosto, izkušena

travina semena

ter najboljša dunajska in erfurtska

vrtna semena

prodajata (21-51)

Kavčič & Lilleg

pri „Zlatoregu“.

Največje skladišče

raznega semena

in sicer

velikanske pose

potem nemške, štajerske, inkarnat, tur-
ške in travniške detelje, raznih vrst pes-
nega semena, splošno znano kot najboljša
krma za živino; travnega semena za suhe,
mokre, pečene in glinovite travnike; velika
izbera semena za salato, kumare, peter-
šilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge
vrste semena za zelenjad. — Proseč
mnogobrojnega poseta

(31-4) Peter Lassnik.

Semena

vseh vrst, zanesljivo kaljiva

priporoča trvdka

Ivan Perdan

v Ljubljani.

(355-3)